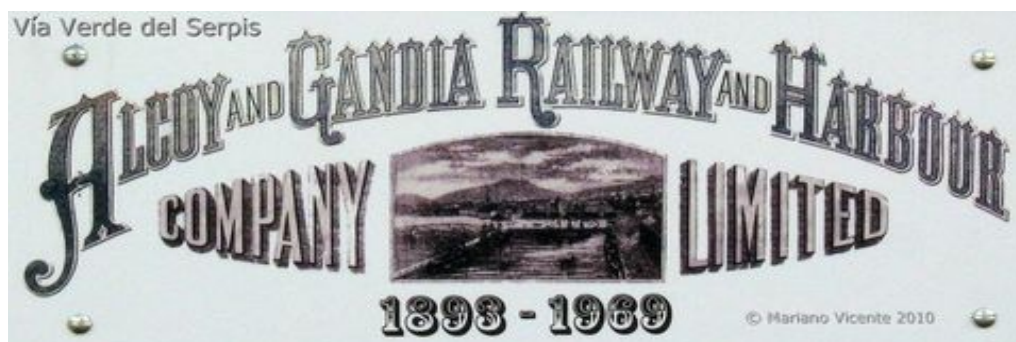

EL FUMERAL

Punt 9

Ja sabràs que l'ús de vapor i la línia de tren Alcoi-Gandia estaven molt unides. El trànsit de les vies pel nostre municipi va fer aparèixer les instal·lacions fabrils de Muro.

Eixes **xemeneies gegants** -actualment **patrimoni protegit**- de l'Alcoià i el Comtat necessitaven carbó en abundància. Aprofitant el trajecte cap a la costa, l'horta de Muro abastia Gandia amb els seus productes hortofrutícoles.

Un marc que no cal oblidar

El moll és zona d'oci i cultura gràcies al Consistori. Així, l'Associació de ball **El Baladre** amb la colla per excel·lència **la Xafigà** reconverteixen aquest marc industrial inoblidable en vesprades de música i ball.

Vols tocar la xirimita, ballar o saber-ne més? Doncs visita:

www.laxafiga.com

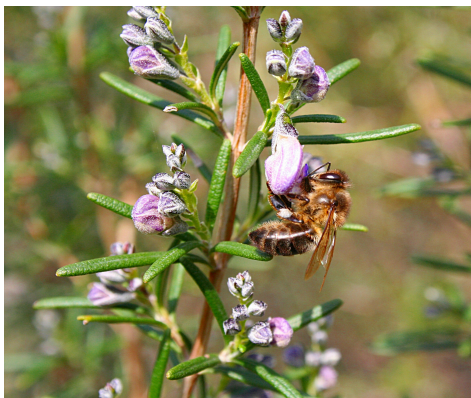
i

www.baladre.com

Etnobotànica

El Fumeral és el parc de les espècies aromàtiques, on trobaràs **romer** (*Rosmarinus officinalis*), **espígol** (*Lavandula angustifolia*), **sàlvia** (*Salvia officinalis*) i **timonet** (*Thymus vulgaris*).

Com comenta la dita medieval *Cur moriatur homo cui Salvia crescit in horto?*, que vol dir **¿per què un home ha de morir mentre creix la sàlvia al jardí?** Nosaltres, mentre tinguem per a contar-te, no anem a morir ;-)

Romer

Espígol

Sàlvia

Totes aquestes espècies tenen diverses vessants d'etnobotànica comuna: medicinal (infusions, alcohols), gastronòmica (cuina mediterrànea), indústria tèxtil (colorants) o cosmètica ('oli com a perfums)... Però si hi ha alguna que les defineix ben bé, seria la condició de **mel·líferes**. Allà on estiguen, abelles hi haurà i amb les abelles..., mel.

www.youtube.com/watch?v=CvDuLg3DYPs

**Mel de romer,
mel de Ca Telm.**

I tu, **palmera**, per què?!

Només una espècie vegetal 'desentona' amb la resta del jardí d'aromàtiques: la palmera datilera, que no per no ser aromàtica la deixarem de costat. Amb *lo* bons que estan els **dàtils**! Això faltava!!

Que important -quan érem xicotets- poder comptar amb els fruits que podíem aconseguir a un tir de pedra. Era el cas dels «verds» (o millor dit, «grocs») dàtils de la **palmera**, encastats en els espessos i penjolls rams de les palmeres femelles i que ara, ningú recull!!!

Vols endinsar-te en aquells moments d'infantesa quan buscaves alguna llepolia? Algun arbre que te la donara? Daniel Climent i Giner, Carles Martín Cantarino i Emili Laguna t'ho contem ací:

<http://metode.cat/Revistes/Document/Etnobotanica-infantil-mengivola/Etnobotanica-infantil-mengivola>